

1659 ¹⁶/₄ 42: 2. Beh. af F. t. L. ang. Ekspropriation til 2det Spor Lunderskov—Tinglev. 1660

[A. Svensson.]

en Jernbane fra Flensborg nordpaa, og i 1853 vedtoges en Lov, der bemyndigede Regeringen til at give Koncession paa en jysk Længdebane. Denne naaede for Nord-slesvigs Vedkommende ikke at blive færdigbygget før under og lige efter Krigen i 1864. Det til Grund liggende Princip var at gennemføre en Linie, der bragte den billigste Arealerhvervelse og medførte de færreste Terrænvanskeligheder. Derfor kom Banen ikke til direkte at berøre hverken Flensborg, Aabenraa eller Haderslev, men blev lagt mod Vest paa Højderyggen med Stikbaner ind til disse Byer. Da Længdebanelen blev videreført nordpaa, havde man igen forandret Synspunkt, og nu blev den, trods dyre Arealerhvervelser og store Terrænvanskeligheder, ført ind til Østkystbyerne Kolding, Fredericia, Vejle o. s. v.

Dette er den historiske Baggrund, og det forklarer, hvorfor det sønderjyske Jernbanenet er saa mangelfuldt, som det er, og hvorfor den sønderjyske Befolkning Gang paa Gang har udfoldet Bestræbelser for at faa en bedre og mere tidssvarende Jernbaneforbindelse mellem de sønderjyske Østkystbyer. Vi var blandt de første paa den jyske Halvø, der fik Jernbane, og Linieføringen blev derefter. Det var dog ikke saadan, at de sønderjyske Østkystbyer uden videre affandt sig med, at de kom til at ligge afsides fra Hovedbanen. Amtmand Stockfleth i Haderslev var saaledes en ihærdig Fortaler for en Østkystbane. Der kom ogsaa Forhandlinger i Gang, og Regeringen var dengang villig til at forhøje den aftalte Byggesum for at faa Banen ind til de sønderjyske Østkystbyer, men ikke tilstrækkeligt. Banen blev anlagt, hvor den har ligget siden, og det er til Dato ikke lykkedes at faa den Østkystbane, der i alle Henseender vilde have været det eneste rigtige og tilfredsstillende.

Lige op under den første Verdenskrig saa det ganske vist ud til, at Østkystbanen skulde blive til Virkelighed. Stærke lokale Ønsker var trængt igennem hos de kompetente Myndigheder sydpaa, og der blev projekteret en Bane fra Flensborg over Tørsbøl til Hjortkær og derfra over Aabenraa til Haderslev, hvorefter den vistnok ved Farris mundede ud i den gamle Længdebanelinje. Strækningen Flensborg—Hjortkærskul-

de have Dobbeltspor. Persontrafikken skulde gaa ad den nye Østkystbane, medens Godstrafikken var tiltænkt Længdebanelen. Naar der fra Haderslev ikke blev fortsat over Christiansfeldt til Kolding, skyldtes det dansk Modstand, idet Terrænvanskelighederne skønnedes at være for overmægtige. Beklageligt nok blev Banen ikke til noget. Den var afstukket i Marken, men saa kom Krigen og standsede Arbejdet.

Ved Genforeningen bød der sig igen en Lejlighed til at faa Østkystbanen sat paa Dagsordenen, men ogsaa da forblev Spørgsmaalet liggende uløst. Man mente, at Anlægget af en Østkystbane, hvis Berettigelse man i øvrigt indrømmede, var finansielt uoverkommelig paa det Tidspunkt, og det blev det afgørende. Heller ikke en Bane fra Sønderborg til Aabenraa—Røde Kro kunde der opnaas Støtte til.

Af de i den sønderjyske Jernbanekommission af 1920 fremsatte Forslag gennemførtes kun Tværbanen Røde Kro—Løgumkloster, der senere er nedlagt, og Banen Sønderborg—Mommarmark med Færgeforbindelse til Faaborg. Det har af Statsbanerne været fremhævet under de nu førte Forhandlinger, at Mommarmark—Faaborg-Ruten maatte gøre Sønderborg mindre interesseret i Østkystbanen, men det er ikke rigtigt. For det første er Mommarmark—Faaborg-Ruten ikke altid lige effektiv, f. Eks. har den ikke kunnet anvendes i de nu forløbne Vintermaaneder. For det andet letter den kun Forbindelsen østpaa til Hovedstaden, men ikke nordpaa, idet rejsende fra Sønderborg vedvarende maa køre 1½ Time mod Vest til Tinglev, før Rejsen kan begynde nordefter. Og endelig er det vel tvivlsomt, hvor længe Mommarmark—Faaborg-Ruten i det hele taget kan holdes gaende. Den opretholdes, saa vidt mig bekendt, især ved Subvention fra Postvæsenet, og det Beløb, der er Tale om, og som udgør en væsentlig Del af Indtægten, er efterhaanden i ikke ringe Grad blevet nedsat.

Naar der nu igen har været rettet Henvendelse fra Beboerne paa den tæt bebyggede sønderjyske Østkyst om Anlæg af en Østkystbane, saa var Øjeblikket det gunstigst mulige. Vi er naturligvis ikke blinde for, at der vilde medgaa meget betydelige Beløb til Etablering af en saadan Jernbane. Men foreløbig vilde det kun